

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ПЕРШОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ШАПРАН ВІКТОР ВАЛЕНТИНОВИЧ
УХВАЛА

23 жовтня 2019 р. · Київ

6592/0/18-19

Член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Шапран Віктор Валентинович, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Андреева Микити Андрійовича стосовно судді окружного адміністративного суду міста Києва Качура Ігоря Анатолійовича,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 12 вересня 2019 року надійшла дисциплінарна скарга Андреева М.А. (єдиний унікальний номер А-5143/0/7-19) стосовно допущення суддею окружного адміністративного суду міста Києва Качуром І.А. безпідставного затягування або невжиття заходів щодо розгляду справи протягом строку, встановленого законом (справа _____).

За вказаних обставин Андреев М.А. просив притягнути суддю окружного адміністративного суду міста Києва Качура І.А. до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу матеріалу від 12 вересня 2019 року вказану дисциплінарну скаргу передано члену Вищої ради правосуддя Шапрану В.В. для попередньої перевірки.

Статтею 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» визначений порядок попередньої перевірки дисциплінарної скарги та встановлено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), зокрема, вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи.

Відповідно до положень частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», скарга (заява) щодо поведінки судді, яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді, подається у письмовій формі та повинна містити такі відомості:

1) прізвище, ім'я, по батькові (найменування) заявника, його місце проживання (перебування) або місцезнаходження, поштовий індекс, номери засобів зв'язку;

2) прізвище, ім'я, по батькові та посада судді (суддів), на дії якого (яких) скаржиться заявник;

3) конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного правопорушення, що відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою дисциплінарної відповідальності судді;

4) посилення на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені заявником відомості.

За результатами вивчення та перевірки дисциплінарної скарги встановлено таке.

Ухвалою окружного адміністративного суду міста Києва від 30 травня 2017 року, постановленою суддею Качуром І.А., відкрито провадження у справі № _____ за позовом _____ до Головного територіального управління юстиції у місті Києві, третя особа – ГО «Українська асоціація студентів», про визнання протиправним та скасування рішення.

19 грудня 2017 року позивачем, через відділ документального обігу, контролю та забезпечення розгляду звернень громадян, подано заяву про забезпечення позову по справі у якому просив: 1) заяву про забезпечення позову задовольнити; 2) заборонити відповідачу (Головне територіальне управління юстиції місті Києва) вчиняти будь-які реєстраційні дії, які матимуть наслідком зміну керівних органів, в тому числі юридичного керівника, громадської організації «Українська асоціація студентів» до вирішення справи по суті; 3) заборонити третій особі (ГО «Українська асоціація студентів») вчиняти будь-які дії для проведення державної реєстрації змін до складу керівних органів, в тому числі юридичного керівника, цієї організації до вирішення справи по суті; 4) заборонити третій особі (ГО «Українська асоціація студентів») вчиняти дії щодо делегування представника до Конкурсної комісії, яка в порядку статті 19 Закону України «Про вищу освіту» уповноважена обирати склад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Ухвалою окружного адміністративного суду міста Києва від 20 грудня 2017 року у задоволенні вищевказаної заяви відмовлено.

7 лютого 2018 року від представника третьої особи Громадської організації «Українська асоціація студентів» було подано клопотання про зупинення провадження у адміністративній справі _____ до набрання законної сили судовим рішенням у цивільній справі № _____.

Ухвалою окружного адміністративного суду міста Києва від 7 лютого 2018 року вищезазначене клопотання задоволено. Провадження у справі _____ зупинено до набрання законної сили судовим рішенням у цивільній справі _____.

Не погоджуючись з цією ухвалою суду, _____ оскаржив її в апеляційному порядку.

Ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 23 квітня 2018 року апеляційну скаргу _____ задоволено, а ухвалу окружного адміністративного суду міста Києва від 7 лютого 2018 року скасовано та направлено справу для продовження розгляду до суду першої інстанції.

В подальшому ухвалою окружного адміністративного суду міста Києва від 15 травня 2018 року провадження у справі _____ поновлено.

Станом на момент подання дисциплінарної скарги (9 вересня 2019 року) розгляд справи не завершено.

Як зазначено у дисциплінарній скаргі, суддя Качур І.А. не вживає відповідних заходів щодо розгляду справи протягом строку, встановленого законом.

Такі дії судді Качура І.А. автор скарги трактує як порушення своїх прав на розгляд справи за його позовом упродовж розумного строку.

Відповідно до пункту 8 частини третьої статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) основними засадами (принципами) адміністративного судочинства є розумність строків розгляду справи судом.

Згідно із статтею 119 КАС України суд має встановлювати розумні строки для вчинення процесуальних дій. Строк є розумним, якщо він передбачає час, достатній, з урахуванням обставин справи, для вчинення процесуальної дії, та відповідає завданню адміністративного судочинства.

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження у зв'язку із безпідставним затягуванням або невжиттям суддею заходів щодо розгляду справи протягом строку, встановленого законом.

Слід зауважити, що важливим елементом для встановлення Вищою радою правосуддя відомостей про ознаки дисциплінарного проступку є очевидна безпідставність недотримання строків розгляду заяви. Сам лише факт недотримання строку, встановленого законом для розгляду заяви, не може автоматично вказувати на наявність підстави для дисциплінарної відповідальності судді.

Відповідно до постанови Великої Палати Верховного Суду від 19 квітня 2018 року у справі № П/9901/137/18 (800/426/17) протиправну бездіяльність суб'єкта владних повноважень слід розуміти як зовнішню форму поведінки (діяння) цього органу, що полягає (проявляється) у неприйнятті рішення чи у нездійсненні юридично значимих й обов'язкових дій на користь заінтересованих осіб, які на підставі закону та/або іншого нормативно-правового регулювання віднесені до компетенції суб'єкта владних повноважень, були об'єктивно необхідними і реально можливими для реалізації, але фактично не були здійснені.

Для визнання бездіяльності протиправною недостатньо одного лише факту несвоєчасного виконання обов'язкових дій, а важливими є також конкретні причини, умови та обставини, через які дії, що підлягали обов'язковому виконанню відповідно до закону, фактично не були виконані чи були виконані з порушенням строків. Значення мають юридичний зміст, значимість, тривалість та межі бездіяльності, фактичні підстави її припинення, а також шкідливість бездіяльності для прав та інтересів особи.

Самі по собі строки поза зв'язком із конкретною правовою ситуацією, набором фактів, умов та обставин, за яких розгорталися події, не мають жодного значення. Сплив чи настання строку набувають (можуть набути) правового сенсу

в сукупності з подіями або діями, для здійснення чи утримання від яких встановлюється цей строк.

Така правова позиція була викладена у постанові Верховного Суду України від 13 червня 2017 року у справі № 12-1393a17, і Велика Палата Верховного Суду не знайшла підстав відступити від цих висновків».

Крім того, у рішенні Європейського суду з прав людини від 27 червня 2000 року у справі «Фрідлендер проти Франції» визначено, що розумність тривалості провадження повинна оцінюватися у світлі обставин справи та з урахуванням таких критеріїв: складність справи, поведінка заявників та відповідних органів влади, а також важливість предмета спору для заявників.

Рішенням Ради суддів України від 9 червня 2016 року № 46 «Щодо визначення коефіцієнтів навантаження на суддів», в тому числі, затверджено Рекомендовані показники середніх витрат часу на розгляд справ та коефіцієнтів складності справ за категоріями.

Із зазначених показників розраховано середні витрати часу на розгляд справ, згідно з якими тривалість розгляду справи може становити від 0,2–0,4 години (питання про видачу наказу, інші справи про адміністративні правопорушення) до 20 годин (кримінальні справи за обвинуваченням осіб у скоєнні тяжкого злочину).

Відповідно до пункту 11 частини першої статті 4 КАС України, розумний строк – найкоротший строк розгляду і вирішення адміністративної справи, достатній для надання своєчасного (без невиправданих зволікань) судового захисту порушених прав, свобод та інтересів у публічно-правових відносинах.

Так, відповідно до даних, розміщених на офіційному веб-сайті «Судова влада України», кількість справ та матеріалів, що перебували на розгляді фактичним складом окружного адміністративного суду міста Києва в кількості 36 суддів, на початок 2018 року становила загалом 17654 (що в середньому складає 490,4 справи (матеріалу) на одного суддю), на початок I півріччя 2019 року – 18957 (що в середньому складає 511 справ (матеріалу) на одного суддю), кількість справ та матеріалів, що надійшли на розгляд протягом звітного періоду – з 2018 року по I півріччя 2019 року, складає загалом 39896 (в середньому 1108 справ та матеріалів на одного суддю), кількість справ та матеріалів, розглянутих протягом 2018 року та першого півріччя 2019 року, складає загалом 35204 справ та матеріалів (в середньому 977 на одного суддю), кількість справ та матеріалів, що перебували на розгляді суду на кінець звітного періоду (з 2018 року по I півріччя 2019 року) – 20369 (в середньому 565,8 на одного суддю). Відсоток розгляду справ за 2018 рік складає 94,7%, за перше півріччя 2019 року – 75,38%. Середня тривалість розгляду справи становить 292 дні (майже 10 місяців).

Наведені вище статистичні показники свідчать про великий обсяг адміністративних позовів, що надходили до провадження суду, та значне навантаження суддів окружного адміністративного суду міста Києва і, зокрема, судді Качура І.А.

Як вбачається із відомостей з Єдиного державного реєстру судових рішень (<http://reyestr.court.gov.ua>), за період з 30 травня 2017 року (дата відкриття провадження у справі) по 9 вересня 2019 року (дата подання дисциплінарної

скарги), суддею Качуром І.А. виготовлено та внесено до ЄДРСР 3869 процесуальних документів, що також підтверджує факт надмірного навантаження зазначеного судді.

Зазначені вище обставини свідчать про те, що вирішення справи з перевищенням строків, встановлених процесуальним законодавством, зумовлено об'єктивними причинами, зокрема, надмірним судовим навантаженням судді Качура І.А.

У висновку № 3 (2002) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо принципів та правил, які регулюють професійну поведінку суддів, зокрема, питання етики, несумісної поведінки та безсторонності, зазначено: для того, щоб виправдати дисциплінарне провадження, порушення має бути серйозним та кричущим.

Крім наведеного, у пункті 5 Резолюції Європейської асоціації суддів стосовно ситуації в Україні в сфері дисциплінарної відповідальності суддів (Тронхейм, 27 вересня 2007 року) вказано, що відповідна дисциплінарна справа щодо судді може бути відкрита тільки у випадках, коли мала місце не гідна звання судді поведінка і її наслідки є такими серйозними і жахливими, що потребують накладання дисциплінарних стягнень.

Відповідно до Київських рекомендацій Організації з безпеки і співробітництва в Європі щодо незалежності судочинства у Східній Європі, на Південному Кавказі та у Середній Азії (Київ, 23–25 червня 2010 року), процедура притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності повинна стосуватися підтверджених випадків порушення правил професійної поведінки, які є значними, неприпустимими та, крім цього, ганьблять репутацію суддівства. Дисциплінарна відповідальність суддів не може бути наслідком змісту їхніх рішень або вироків, включаючи відмінності у юридичному тлумаченні між судами, наслідком прикладів суддівських помилок чи критики суддів.

Враховуючи вище викладене, вказані Андрєєвим М.А. у дисциплінарній скарзі твердження не містять конкретних відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді, передбаченого статтею 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», та посилань на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують дисциплінарний проступок судді.

Згідно з пунктами 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді, конкретних відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді.

Зважаючи на вказане, дисциплінарну скаргу Андрєєва М.А. слід залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Відповідно до положень пункту 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя з підстав, передбачених пунктами 1-5 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати – доповідач постановляє ухвалу про залишення скарги без розгляду, копія якої разом із скаргою направляється скаржнику.

Керуючись статтями 43, 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», пунктом 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя,

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Андреева Микити Андрійовича стосовно судді окружного адміністративного суду міста Києва Качура Ігоря Анатолійовича залишити без розгляду та повернути скаргу.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Першої Дисциплінарної
палати Вищої ради правосуддя**

В.В. Шапран